

سالن‌های ورزشی باید تبدیل به کلاس درس تربیت بدنی شوند

گفت و گو با معاون تربیت بدنی و سلامت استان گلستان

عباس قشمی می‌مند

اشاره

روز شنبه، دوازدهم مردادماه ۱۳۹۸ مهمان رضا طبرسا، معاونت تربیت بدنی و سلامت اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان در شهرستان گرگان بودیم. طبرسا تحصیلات کارشناسی خود را در دانشگاه تربیت معلم (خوارزمی جدید) در سال ۱۳۷۲ و دوره کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه شهید رجایی تهران در سال ۱۳۸۲ به اتمام رسانده است و از سال ۱۳۷۶ در تمامی دوره‌ها و پایه‌های تحصیلی در مدارس مشغول به آموزش دانش‌آموزان بوده است و حدود دو سال است که در مسند معاونت تربیت بدنی و سلامت اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان فعالیت دارد. حاصل ازدواج ایشان در سال ۱۳۷۸ دو فرزند دختر است که علاقه‌مند به ورزش شنا هستند. طبرسا خود را بسیار علاقه‌مند به ورزش و تحرک و فعالیت در رشته‌های فوتبال، فوتسال و شنا معرفی می‌کند.

آنچه در زیر می‌خوانید حاصل گفت‌وگوی گرم و صمیمانه مجله رشد با آقای طبرسا

در قالب گزارش عملکرد معاونت تربیت بدنی و سلامت اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان است.

• برای شروع بحث، لطفاً درباره ارتباط معنایی یا تفاوت واژه‌های ورزش و تربیت بدنی بگوئید.

○ بین تربیت بدنی یا ورزش و بازی تفاوت‌های زیادی وجود دارد و از این بابت هیچ‌گاه در برنامه‌های کاری خودم، علاقه‌مند نبوده و نیستم که دبیر ورزش یا معلم ورزش معرفی شوم. تربیت بدنی یک فرایند آموزشی و تربیتی است، یعنی یک درون‌داد و یک برون‌داد داریم. دانش‌آموزان در هنگام ورود به مدرسه هنوز خام هستند و وظیفه دبیران است که در طی یک فرایند سه یا چهارساله به نحوی دانش‌آموزان را پرورش دهند که ضمن تقویت مهارت‌های جسمانی و حرکتی در آن‌ها، خصایص همکاری، مودت، نوع‌دوستی و پهلوانی نیز در آن‌ها تقویت شود. بدین لحاظ معنای تربیت بدنی را جامع‌تر از معنای ورزش می‌دانم. البته ورزش نیز یک فعالیت و رقابت سازمان‌یافته است و یک سری

روابط مشخص منطقه‌ای، استانی، ملی و جهانی دارد و بیشتر حس رقابت را پرورش می‌دهد، به دنبال کسب نتیجه است و در این راه ممکن است حتی فرد از نظر جسمی آسیب ببیند. اما در تربیت‌بدنی یک فرایند آموزشی برای پرورش صفات جسمانی و اخلاقی فرد دنبال می‌شود. چون ما معلم هستیم و رسالت آموزشی و معلمی داریم، بنابراین فکر می‌کنم اطلاق واژه دبیر تربیت‌بدنی به دبیران، صحیح‌تر از اطلاق واژه معلم ورزش باشد.

● لطفاً درباره تاریخچه و وضعیت درس تربیت‌بدنی در مدارس استان گلستان صحبت کنید.

○ در مجلس پنجم شورای اسلامی در سال ۱۳۷۶، استان گلستان از استان مازندران منفک شد و استان مستقلی شد و با بیست هزار کیلومتر مربع وسعت، یکی از استان‌های شمالی کشور است که با کشور ترکمنستان نیز مرز مشترک دارد. این استان ۱۴ شهرستان، ۲۶ شهر و ۷ بخش و ۶۰ دهستان و بیش از یک میلیون و هشتصد هزار نفر جمعیت دارد. سهم جمعیت دانش‌آموزی استان، ۳۶۰ هزار نفر است که در حدود ۲۶۵۰ مدرسه مشغول به تحصیل‌اند. برنامه‌های درس تربیت‌بدنی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، نگاه خیلی ایده‌آلی به مقوله تربیت‌بدنی در ابعاد جسمانی، شناختی و عاطفی دارد و همیشه تربیت‌بدنی در متن و بطن آموزش و پرورش بوده است، ولی در بعد اجرایی دچار تلاطماتی شده است. از سال ۷۹ به بعد نگاه ویژه‌ای به تربیت‌بدنی در کشور شده است. با این همه، جایگاه تربیت‌بدنی در کشور نیازمند فعالیت‌های بسیار زیادی است. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که تعداد زیادی از مدیران مدارس کشور، جایگاه درس تربیت‌بدنی را در نظام مدرسه خوب توصیف کرده‌اند، ولی معتقد به رفع کاستی‌ها در بعد امکانات هستند.

استان گلستان با توجه به نوپا بودن، خیلی استان توانمندی از حیث صنعتی بودن نیست و ما دست‌انمان از بخشش خیرین کوتاه است و باید نگاهمان به سمت آسمان و باران رحمت الهی باشد که کشاورزی رونق بگیرد. این مسائل از این منظر عنوان می‌شود که وضعیت آموزش و پرورش متناسب با سایر بخش‌ها در استان دیده شود. در حوزه زیرساخت‌ها، تلاش‌های زیادی در معاونت تربیت‌بدنی و سلامت استان انجام شده است. اولین چیزی که در درس تربیت‌بدنی به ذهنم می‌رسد، این است که تجهیزات لازم و درواقع امکانات این درس باید در مدارس فراهم شود. درس تربیت‌بدنی

برای نهادینه شدن در استان نیازمند سه نوع امکانات است. اولین امکانات به نیروی انسانی متخصص برمی‌گردد که ما با استفاده از دو بخش ماده ۲۸ و همچنین دانشجویان تربیت‌معلم دانشگاه فرهنگیان تلاش کردیم خلاً کمبود نیروی انسانی را پر کنیم. از طرف دیگر تلاش کردیم بخشی از بازنشستگان را در آموزش پرورش نگه داریم و از تخصص و تجربه آن‌ها استفاده کنیم. دومین مقوله امکانات مورد نیاز درس تربیت‌بدنی به محتوا برمی‌گردد که الحمدلله با تلاش معاونت وزارت و فعالیت‌های آقای دکتر حمیدی، از لحاظ محتوای درسی هیچ‌گونه کم و کاستی در این زمینه احساس نمی‌کنیم و این، نقطه قوت درس تربیت‌بدنی است که به‌عنوان یکی از دروس تأثیرگذار در ارتقای ابعاد جسمانی، شناختی و عاطفی دانش‌آموزان در کشور مطرح است. سومین امکانات نیز به بحث تجهیزات در مدارس برمی‌گردد که به‌نظرم برای رسیدن به نقطه ایده‌آل در استان، نیازمند تلاش‌های زیادتری هستیم. باید با خیرین صحبت کنیم تا در این زمینه به آموزش و پرورش استان کمک کنند.

در ارتباط با امکانات، آموزش و پرورش گلستان ۸۸ سالن ورزشی دارد که از این تعداد، ۱۶ چمن طبیعی، ۶۸ سالن ورزشی و ۴ چمن مصنوعی هستند که در اختیار دانش‌آموزان و فرهنگیان استان قرار دارد. به‌طور کلی، جایگاه درس تربیت‌بدنی در استان، از منظر آمار، جایگاه مطلوبی است. در زمینه کسب مقامات کشوری، ما در سال گذشته در حوزه اعزام تیم‌ها به مسابقات، مقام‌های خوبی به‌دست آوردیم و با توجه به بضاعت استان دارای رتبه‌های خوبی هستیم. در الویبال ابتدایی مقام اول کشور را به‌دست آوردیم. در بسکتبال متوسطه دوم و دوپل بدمینتون رتبه دوم کشور را کسب کردیم. نقطه بارز این اعزام‌ها همان بحث تربیتی است که کاروان دختران ما در استان زنجان موفق به کسب مقام اول فرهنگی در سال گذشته شد. در مقوله ورزش ما دنبال ورزش تربیتی هستیم و این بخش برای ما در اولویت است و با وجود سرمایه‌گذاری در بخش قهرمانی و پرورش استعدادها، بیشترین توجه آموزش و پرورش استان به پرورش وجوه فرهنگی و تربیتی و اخلاقی دانش‌آموزان اختصاص دارد. رسالت آموزش و پرورش به‌نظرم نباید صددرصد به نخبه‌پروری اختصاص یابد، بلکه بحث اخلاقیات، نوع‌دوستی، همکاری، مودت و مسئولیت اجتماعی خیلی مهم است. همین که دانش‌آموزان در میدان عمل برای مثال با صحنه‌هایی مثل بلند کردن دست دانش‌آموز زمین‌خورده توسط یکی دیگر از دانش‌آموزان مواجه شوند، از لحاظ ما اخلاق

امسال ۱۳۰ نفر از دانش‌آموزان استان گلستان در شش رشته مصوب المپιάد، یعنی در رشته‌های بسکتبال، فوتبال، بدمینتون، تنیس روی میز و شطرنج در مسابقات کشوری شرکت داشته‌اند

و دوستی معنا شده است. اما در کنار این امر به مسابقات کشوری نیز اهمیت می‌دهیم. البته جایگاه مسابقات کشوری موقعی اعتلا می‌یابد که جایگاه مسابقات شهرستانی و استانی ارتقا یابد.

• شما به بحث نیروی انسانی اشاره داشتید. لطفاً دربارهٔ تراکم امکانات ورزشی در شهرستان‌های استان صحبت کنید.

○ الحمدلله با رویکرد عدالت‌محوری در بحث آموزشی و سرانهٔ ورزشی توانسته‌ایم تا میزان زیادی توازن را برقرار کنیم. اولین اقدام ما در این زمینه آن است که بانک اطلاعاتی امکانات و سرانهٔ ورزشی هر شهرستان را مشخص کرده‌ایم و نسبت این وضعیت را با جامعهٔ آماری دانش‌آموزان در سطح شهرستان‌ها سنجیدیم. با توجه به وسعت و پراکندگی استان، تلاش کردیم در قسمت‌های محروم به محرومیت‌زدایی بپردازیم و در قسمت‌های دارای تمکن مالی، از ظرفیت مشارکتی خیرین و امکانات دولتی استفاده کنیم. در واقع در برخی از شهرستان‌ها، این اختیار به رؤسای آموزش و پرورش داده شده است تا با در اختیار گذاشتن امکانات بلااستفادهٔ آن شهرستان، زمینهٔ تجهیز آن امکانات توسط معاونت تربیت‌بدنی و سلامت استان برای به‌کارگیری در درس تربیت‌بدنی فراهم شود و از این طریق، سرانهٔ ورزشی آن شهرستان افزایش یابد.

سرانهٔ ورزشی دانش‌آموزی استان در حدود ۰.۳۳٪ متر مربع در قالب زمین‌های روباز و سرپوشیده است که در طول فعالیت سه‌سالهٔ اینجاست با توجه به ۳۵۰ هزار دانش‌آموزی که در استان تحصیل می‌کنند. این عدد به ۰.۳۷٪ متر مربع رسیده است. سعی می‌کنیم روند رو به رشد را در بحث ساخت اماکن ورزشی، به‌ویژه در بخش مدارس ابتدایی دخترانه دنبال کنیم، چرا که در بخش فقر حرکتی، دختران بیشتر در معرض آسیب هستند و زندگی آپارتمانی و ماشینی بسیاری از محورهای زندگی ما را دچار تحول کرده است. بدین لحاظ در بحث کلاس درس تربیت‌بدنی، سالن‌های تیپ ۵ را به مساحت ۱۸۰ تا ۲۰۰ متر مربع به‌عنوان کلاس درس تربیت‌بدنی در مدارس دخترانه و پرتراکم تجهیز کرده‌ایم. اعتقاد داریم که حیاط مدرسه، کلاس درس تربیت‌بدنی نیست. تربیت‌بدنی و معلم این درس باید در کلاس باشد و نه در حیاط مدرسه. با وجود کمبود امکانات و سالن‌های ورزشی در استان، اعتقادم بر این است که در بخش مدارس ابتدایی، تجهیز همین سالن‌ها به ما کمک خواهد کرد تا با نصب برخی

از ابزار و تجهیزات ورزشی مثل دیوار صخره‌نوردی، دارحلقه، اسباب ژیمناستیک و... این اماکن به‌عنوان کلاس درس به معلمان عرضه شوند و دانش‌آموزان با فراغ بال و به دور از تنش‌های جوی از آن‌ها استفاده کنند. به لحاظ امکانات ورزشی، تقریباً در هیچ‌یک از مناطق با کمبود آنچنانی روبه‌رو نیستیم و توزیع عادلانه‌ای در تمام شهرستان‌های استان صورت گرفته است و همهٔ امکانات به یک اندازه و متناسب با جمعیت دانش‌آموزی در تمامی شهرستان‌ها توزیع شده است. البته در یک یا دو شهر مثل کردکوی بیش از یک متر به ازای هر دانش‌آموز سرانهٔ ورزشی داریم که از میانگین استانی و کشوری بالاتر است و این امر به دلیل وجود زمین‌های بزرگ کشاورزی در اطراف مدارس است. با این همه، کلیهٔ شهرستان‌های ما از دو یا سه سالن ورزشی برخوردارند و زمین‌های روباز نیز دارند.

• برای ورزش مدارس، برگزاری مسابقات درون‌مدرسه‌ای و همچنین المپیادهای ورزشی چه اقداماتی در سطح استان انجام داده‌اید؟ آیا فعالیتی مختص به استان گلستان برای دانش‌آموزان داشته‌اید؟

○ استان گلستان از اقوام مختلف ترکمن، سیستانی، ترک، بلوچ، مازنی و کردها تشکیل شده است و به نوعی نگارستان ایران هستیم. در استان گلستان به طور ویژه بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان نمود تمام اقوام رواج زیادی دارد و همه‌ساله تیم‌های بومی و محلی گلستان در مسابقات کشوری می‌درخشند. در بحث مدارس، در حوزهٔ المپیاد ورزشی بیشتر به دنبال اسم آن نیستیم و در واقع المپیاد یک رویکرد برنامه‌ای است که ما به دنبال رسم و چپستی المپیاد هستیم. ورود المپیاد به ورزش مدارس باعث قوام و برنامه‌محور شدن درس تربیت‌بدنی شد و این المپیاد در ابتدای امر یک عنوان است، ولی در بطن ماجرا، سرشار از ایجاد فعالیت و تحرک برای تمام ارکان مدارس و حتی آموزش و پرورش شده است و همهٔ این اقشار به‌نوعی درگیر فعالیت‌های المپیاد شده‌اند. امسال ۱۳۰ هزار نفر از دانش‌آموزان استان گلستان در شش رشتهٔ مصوب المپیاد، یعنی در رشته‌های بسکتبال، فوتسال، والیبال، هندبال، تنیس روی میز و شطرنج شرکت داشتند. از این تعداد ۳۵ هزار نفر در مسابقات شهرستان، ۳۸۰۰ نفر در مسابقات استان و ۱۳۸ ورزشکار در مسابقات کشوری شرکت داشتند. اما اگر در محروم‌ترین مدرسهٔ استان یک دانش‌آموزی در قالب المپیاد برای مثال طناب زد و ورزش کرد

در سال ۹۷ حدود یک میلیارد تومان از آقای بطحایی وزیر سابق آموزش و پرورش برای تجهیز امکانات ورزشی در مدارس دریافت کردیم و امسال نیز تلاش می‌کنیم تا این بودجه را دریافت کنیم

دانش‌آموزان را فراهم می‌کند.

● **آقای هدایت، پدر ورزش شنا در مدارس ایران، استان گلستان و شهرستان ترکمن را برای آموزش شنا منحصر به فرد می‌داند و نکته جالب، پتانسیلی است که استان گلستان برای ترویج سه ورزش سفارش شده در اسلام یعنی اسب‌سواری، تیراندازی و شنا دارد و شما در بحث اسب‌سواری و شنا دارای ظرفیت عظیمی در استان خودتان هستید. با این تفصیل، لطفاً درباره پتانسیل و فرصت‌های استان گلستان برای ارتقای ورزش دانش‌آموزی در رشته‌های شنا و اسب‌سواری صحبت کنید.**

○ درباره شنا، با توجه به اینکه بخشی از اقوام ترکمن‌نشین گلستان هم‌جوار دریای خزر هستند و نوار ساحلی ما تمام شهرهای شمالی ترکمن‌نشین را پوشش می‌دهد، استان گلستان از مواهب طبیعی زیادی برخوردار است و از طرف دیگر وجود نهرها و رودخانه‌ها در استان، ظرفیت ورزش شنا استان را بالاتر برده است. در نوار ساحلی استان امکان شنا برای بسیاری از ساکنان فراهم است، ولی در بخش آموزش و پرورش در استان گلستان متأسفانه دچار فقر امکاناتی هستیم. یک استخر نیمه‌تمام در شهرستان گنبد داریم که تکمیل نشده است. در مرکز استان نیز تنها یک استخر داریم و نهایتاً این امکانات به اندازه‌ای نیست که به پرورش استعدادها بینجامد. مسابقات شنا را نیز به صورت روتین در بین مدارس اجرا می‌کنیم. به‌طور کلی در بحث شنا و زیرساخت‌های استخر، در استان گلستان وضعیت مناسبی حاکم نیست. در بحث اسب‌سواری و سفارش حضرت محمد(ص) برای پرداختن به این رشته، اسب‌سواری در استان ما منحصر به اختیار قوم ترکمن است و فرزندان آن‌ها با اسب آشنا هستند. البته اسب‌سواری جزء رشته‌های پرهزینه و پرخرج است و در بحث ورزش دانش‌آموزی، امکان اجرا و آموزش این رشته در مدارس فراهم نیست و صحبت ما با هیئت‌های اسب‌سواری نیز متمرکز نمر نبوده است. اگر اعضای این هیئت به آموزش و پرورش و هیئت ورزش دانش‌آموزی امکان بازدید از مزارع پرورش اسب را بدهند تا دانش‌آموزان با این رشته آشنا شوند، بسیار خوب خواهد بود. چیزی که در ترکمن صحرا اتفاق می‌افتد این است که بچه‌ها از همان اوان کودکی با اسب آشنا می‌شوند و به‌نوعی با اسب بزرگ می‌شوند. بنابراین خیلی راحت در این رشته ورود می‌کنند و حتی خیلی از چابک‌سواران

از منظر ما همین ارتقای نهضت داوطلبی و افزایش روحیه مشارکتی و همکاری به‌عنوان اهداف المپیک، بسیار مهم است. اما در المپیک سه گام افتتاحیه، اجرا و اختتامیه به نحوی برگزار می‌شود که در آن ضمن پرورش استعدادها، زمینه رشد و ارتقای صفات اخلاقی و تربیتی دانش‌آموزان نیز فراهم شود. المپیک فرصتی را ایجاد می‌کند تا دانش‌آموزان نخبه شناخته شوند و به پایگاه‌های قهرمانی و کانون‌های تربیت‌بدنی هدایت شوند و از این منظر می‌توانیم برای این دانش‌آموزان برنامه‌ریزی هدفمند داشته باشیم. سال گذشته ۶۰ تیم را به مسابقات کشوری اعزام کردیم. امسال در حال اعزام ۱۷۰ ورزشکار و مربی و سرپرست در قالب ۲۰ تیم به مسابقات المپیک کشوری هستیم که از ابتدا تا آخر مردادماه این اعزام‌ها صورت می‌گیرد. البته با توجه به اهمیت زیاد مباحث ایمنی و سلامت در معاونت تربیت‌بدنی وزارتخانه، دانش‌آموزان ابتدایی به این مسابقات اعزام نمی‌شوند.

● **راجع به کردکوی گفتید حدود ۱/۲ مترمربع سرانه ورزشی دارد که حتی از سطح متوسط کشوری بالاتر است. چه امکاناتی در زمین‌های کشاورزی برای دانش‌آموزان و مدارس فراهم کرده‌اید که به آن‌ها زمین ورزشی اطلاق می‌شود؟**

○ ما یک سری از تجهیزات را به‌صورت سالیانه به شهرستان‌ها اختصاص می‌دهیم که مهم‌ترین آن‌ها در قالب «کاروان مهر» در شهر یورماه هر سال، تجهیزات ورزشی را توزیع می‌کند. در بازه‌های زمانی مختلف نیز به مدارس کمک می‌کنیم. در سال ۹۷ حدود یک میلیارد تومان از آقای بطحایی وزیر سابق آموزش و پرورش برای تجهیز امکانات ورزشی در مدارس دریافت کردیم و امسال نیز تلاش می‌کنیم تا این بودجه را دریافت کنیم. در ارتباط با ورزش مدارس در زمین‌های کشاورزی، این قضیه بیشتر در روستاهایی که دارای تراکم جمعیتی بالا و زمین‌های بزرگ کشاورزی هستند رواج دارد و بیشتر، رشته فوتبال در زمین‌های کشاورزی استان رایج است و با وجود حمایت از رشته‌هایی مثل بسکتبال در گرگان و والیبال در گنبد، ولی در سطح استان، فوتبال در بین دانش‌آموزان رواج زیادی دارد و در زمین‌های روباز کنار مدارس این امکان برای دانش‌آموزان فراهم شده است. البته مدارس نیز در این مناطق به دلیل در اختیار بودن زمین‌های بزرگ، دارای حیاط‌های بزرگی هستند که امکان ورزش برای

چیزی که در ترکمن صحرا اتفاق می‌افتد این است که بچه‌ها از همان اوان کودکی با اسب آشنا می‌شوند و به‌نوعی با اسب بزرگ می‌شوند. بنابراین خیلی راحت در این رشته ورود می‌کنند و حتی خیلی از چابک‌سواران برتر کشور نیز در بین همین دانش‌آموزان قرار دارند

برتر کشور نیز در بین همین دانش‌آموزان قرار دارند.

● جناب طبرسا، استان گلستان با توجه به تمامی پتانسیل‌هایی که گفتید می‌تواند پایگاه شنای دانش‌آموزی در کشور باشد. به‌نظر شما برای تبدیل گلستان به مهد یکی از رشته‌های شنا، والیبال و اسب‌سواری چه باید کرد.

○ برای رشد و توسعه ورزش شنای دانش‌آموزی نیازمند تعامل بیشتر هیئت‌های ورزش دانش‌آموزی و شنا هستیم. گلستان پتانسیل‌های خوبی در اکثر رشته‌ها دارد. شهرستان گنبد مهد والیبال است. والیبال دانش‌آموزی ما درحالی‌که مسابقات امسال هم‌اکنون در حال برگزاری است به جمع چهار تیم برتر دانش‌آموزی کشور راه‌یافته است. بنابراین ظرفیت و پتانسیل‌ها در استان فراهم است، ولی نیازمند فراهم کردن زیرساخت‌ها و بسترهای لازم هستیم. ما در بوکس، فوتبال، فوتسال، دو و میدانی، وزنه‌برداری و کاراته دارای مقام‌های کشوری هستیم. در رشته کاراته یکی از دانش‌آموزان ما به اردوی تیم ملی دعوت شده است. پرهام مقصولو را داریم که قهرمان شطرنج کشور است. الفتی را داریم که ژیمناستیک برتر کشور شده و در تیم ملی بوده است. پرمیدا محمدیان نیز از جمله وزنه‌برداران برتر دانش‌آموزی اهل گرگان است. ما در تمام رشته‌ها دارای ظرفیت‌ها و استعداد‌های خوبی هستیم و نگاه جزیره‌ای به یک رشته ممکن است ما را از توجه به سایر رشته‌ها بازدارد.

● شما یک استان نخبه‌پرور در ورزش هستید. برنامه شما برای پرورش و شناسایی استعداد‌های ورزش دانش‌آموزی در استان چیست؟

○ اگر مسابقات از درس تربیت‌بدنی برداشته شود، عملاً این درس را ناقص کرده‌اید و توازن را در رشد دانش‌آموزان از بین برده‌اید. بنابراین مسابقات به‌عنوان پیشانی ورزش مدارس مطرح است. در مسابقات دانش‌آموزان، هیئت ورزش دانش‌آموزی در کنار ماست و تفاهم‌نامه‌هایی با سایر هیئت‌هایی که رشته‌های آن‌ها در مدارس گلستان انجام می‌شود مثل بدمینتون، والیبال، فوتبال و فوتسال و... منعقد کرده‌ایم و از آن‌ها خواسته‌ایم تا در زمان برگزاری مسابقات دانش‌آموزی حضور پیدا کنند و حتی به آن‌ها میز مخصوصی دادیم تا استعداد‌ها را شناسایی کنند و بتوانیم دانش‌آموزان مستعد را به کانون‌های پرورش استعداد‌ها هدایت کنیم. بنابراین برنامه

معاونت تربیت‌بدنی و سلامت استان در وهله اول تعامل بیشتر با هیئت‌های ورزشی است و در وهله دوم، فعال کردن انجمن‌های ورزش دانش‌آموزی است تا هم مسابقات را سامان‌دهی کنند و هم فضایی مناسب برای ورزش دانش‌آموزان فراهم آورند.

● آیا برنامه خاصی در ورزش مدارس دارید که استان گلستان را در کشور متمایز کرده است؟

○ ما در اغلب برنامه‌های ورزش مدارس با برنامه‌های وزارتخانه هماهنگ هستیم، ولی آنچه در استان ما مهم است، بومی‌سازی برنامه‌هاست. برای مثال در ورزش صبحگاهی تعداد ۱۹۱ هزار نفر از دانش‌آموزان گلستانی به‌صورت فعال در این طرح شرکت کرده‌اند. در این طرح برای ارتقای فرهنگ پهلوانی در ابتدای شروع ورزش صبحگاهی از بچه‌هایی استفاده می‌کنیم که ضرب پهلوانی را می‌نوازند. تعاملی با هیئت پهلوانی و زورخانه‌ای استان داشتیم تا برای ورزش صبحگاهی دانش‌آموزی از ضرب‌آهنگ زورخانه‌ای استفاده کنیم، ضمن اینکه باعث ایجاد فضای شادی و لذت نیز می‌شود. از طرف دیگر استان گلستان گلچین اقوام است و ما با استفاده از پوشش‌های مختلف و رنگ‌های متنوع در بین دانش‌آموزان در اغلب مسابقات ورزشی و به‌ویژه مراسم افتتاحیه حاضر می‌شویم. در ارتباط با بحث بازی‌های بومی و محلی، این ورزش‌ها تنوع زیادی در بین اقوام ما دارد و سرگرمی رایجی در میان مردم استان است و ما سعی کردیم به این ورزش‌ها توجه کنیم. سال گذشته در مسابقات کشوری، بازی «لنگ» را در کشور اجرا کردیم و تلاش می‌کنیم به خیلی از بازی‌هایی که به اجدادمان تعلق دارند، توجه کنیم و نگذاریم بازی‌های بومی و محلی که تماماً در راستای رشد جسمی، اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان است به فراموشی سپرده شود.

● شما به‌عنوان فردی که سالیان سال در ورزش مدارس مشغول به آموزش و مدیریت هستید و به نوعی از نقاط ضعف و قوت درس تربیت‌بدنی در کشور آگاهی‌د، نظر خود را درباره این نقاط ضعف و قوت بیان کنید؟

○ ضعف و قوت هر مقوله‌ای به مدیران و مجریان برمی‌گردد. اگر بتوانیم برنامه‌ها را به‌خوبی تشریح و اجرا کنیم تا با اقبال عمومی مواجه شوند، این یک نقطه قوت است. بالاخره مسئولینی که متولی امر ورزش هستند نباید نگاه شعاری داشته باشند.

ما یک مسابقاتی بین پدر و پسر و مادر و دختر برگزار می‌کنیم و ضمن تقویت این روابط، خواستار ایجاد نهضتی برای درگیر کردن خانواده‌ها در ورزش دانش‌آموزان هستیم تا در اولین قدم، خانواده‌ها، سپس دانش‌آموزان و در قدم سوم مدرسه‌ها مطالبه‌گر باشند

باید منویات مقام معظم رهبری را در شعار «تحصیل، تهذیب و ورزش» به عنوان سرلوحه فعالیت خود قرار دهیم و در این صورت دچار ضعف نخواهیم بود. بنابراین در پیاده‌سازی طرح تحول بنیادین، ما در استان از تمام ظرفیت‌های استان استفاده خواهیم کرد. برای مثال، نشاط خانوادگی را دنبال کرده‌ایم و با شورای شهر تعامل داشتیم و خوشبختانه این طرح برای تحکیم روابط والد و فرزند در سال سوم اجرای خودش است. ما یک مسابقاتی بین پدر و پسر و مادر و دختر برگزار می‌کنیم و ضمن تقویت این روابط، خواستار ایجاد نهضتی برای درگیر کردن خانواده‌ها در ورزش دانش‌آموزان هستیم تا در اولین قدم، خانواده‌ها، سپس دانش‌آموزان و در قدم سوم مدرسه‌ها مطالبه‌گر باشند. ما باید انجمن‌های ورزش دانش‌آموزی را در مدارس فعال کنیم و این فعال کردن صرفاً یک اسم‌گذاری نباید باشد. واقعاً اگر دانش‌آموزان مطالبه مسابقات را از مدیر مدرسه داشته باشند، آن مدیر نهایتاً به سمت ورزش کشیده خواهد شد. بنابراین عملکرد ما می‌تواند نقطه قوت و ضعف باشد. یک زمانی از پایه‌های اول، دوم و سوم ابتدایی معلم متخصص تربیت‌بدنی حذف شد. یک زمان دیگری معاونت‌ها را در یکدیگر ادغام کردند و زمانی دیگر طرح افزایش سه ساعت درس تربیت‌بدنی داده شد و در اغلب موارد، این طرح‌ها در اجرا دچار کاستی‌هایی شد. بنابراین اگر در بحث اجرای تمامی طرح‌ها توانستیم یک فرهنگ عمومی ایجاد کنیم، موفق شده‌ایم. معتقدم پلان اول ورزش به ورزش دانش‌آموزی اختصاص دارد. پلان دوم ورزش، بخش ورزش همگانی است که شهرداری‌ها باید دنبال کنند. پلان سوم هم ورزش قهرمانی است که وزارت ورزش و جوانان دنبال می‌کند؛ و نهایتاً پلان چهارم به ورزش حرفه‌ای اختصاص دارد که سازمان لیگ و لیگ‌های حرفه‌ای دنبال می‌کنند. اما بخش ورزش تربیتی اگر دارای زیرساخت‌های مناسب نباشد، به ناچار مراحل بعدی ورزش نیز دستخوش تغییر خواهند شد. باور دارم که باید از تمامی ظرفیت‌های درون و برون‌سازمانی برای ارتقای ورزش دانش‌آموزی استفاده کنیم و اگر می‌خواهیم امنیت روانی و شادی را در جامعه داشته باشیم، تمامی نهادهای متولی باید با یکدیگر همکاری کنند.

● **نقشی که معلمان تربیت‌بدنی در آموزش شیوه‌ها، سبک‌ها و مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان دارند، چیست و معلمان ما به چه میزانی با این مهارت‌ها و توانایی‌ها آشنا هستند؟**

○ نیروی متخصص یا نیروی انسانی مؤثر، یکی از

ابزارهای مهم هر سازمانی است. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت استان به لحاظ دارا بودن ۶۷۰ نیروی تربیت‌بدنی در استان (۴۰ درصد زن و ۶۰ درصد مرد) ظرفیت خوبی دارد، ولی در پایه ابتدایی با کمبود ۴۰ درصدی نیرو مواجهیم و به‌طور کلی حدود ۳۰۰ دبیر تربیت‌بدنی در استان کم داریم و سعی می‌کنیم از مجاری ماده ۲۸ و دانش‌جو معلم‌ها و همچنین به‌کارگیری نیروهای بازنشسته این خلأها را جبران کنیم. معلم تربیت‌بدنی در واقع یک سرمایه است و باید حفظ شود. البته معلمان ما دچار مسائلی معیشتی هستند. ما ورزش فرهنگیان را جدی گرفته‌ایم و تمامی ۸۸ سالن ورزشی استان به‌صورت ۴ و ۳ ساعته به آقایان و خانم‌های معلم اختصاص یافته است. با برگزاری برنامه‌های پیاده‌روی همگانی و مسابقات به‌دنبال ایجاد شادابی و نشاط در بین معلمان خودمان هستیم. با توجه به نیروی کارآمد و مؤثر، می‌توانیم تحول ایجاد کنیم و تحول زمانی ایجاد می‌شود که یک نیرو با علاقه‌مندی و دلسوزانه، سیاست‌های محوری آموزش و پرورش را با مشارکت محوری و برنامه‌محوری به پیش ببرد. اگر قرار است برنامه‌ای خاص در مدارس اجرایی شود، نیازمند دبیران متخصص هستیم. ما در مدارس ابتدایی از طرح آموزگاران پایه استفاده کرده‌ایم و ۵۲۰۰ خانم آموزگار را در قسمت اول آموزش داده‌ایم و ان‌شاءالله آقایان نیز به زودی آموزش داده می‌شوند و حتی در رقابت‌های متخصصان در مشهد نیز خانم‌های آموزگار گلستانی حضور داشتند و نتایج خوبی به‌دست آوردند. البته باید از آقای دکتر حمیدی تشکر کنم که رویکرد علمی را در تمام برنامه‌های ورزش مدارس حاکم کرده است.

● **نظر شما راجع به مجله رشد آموزش تربیت‌بدنی چیست؟**

○ مجله رشد، مجله خیلی خوبی است. وقتی مجله را باز می‌کنیم روانی مطالب و جذابیت آن‌ها بسیار بارز است و مطالب خوبی را به معلمان منتقل می‌کند. یک مقدار دسترسی به این مجله برای ما مشکل است و خواستار راهکارهایی از جانب مسئولان هستیم تا بتوانیم این مجله را در اختیار معلمان قرار دهیم. اگر بتوانیم این مجله را در اختیار دبیران قرار دهیم تا مطالعه کنند و تفاهم نظر صورت گیرد و حتی انتقاد یا پیشنهاد ارائه شود، بسیار مؤثر خواهد بود. همچنین اگر در حوزه سلامت و مراقبت‌های آموزشی و بهداشتی مطالب بیشتری نوشته شود، به نظرم مجله پربارتر خواهد شد.

ما در تمام رشته‌ها دارای ظرفیت‌ها و استعداد‌های خوبی هستیم و نگاه جزیره‌ای به یک رشته ممکن است ما را از توجه به سایر رشته‌ها بازدارد